

Náchod a náchodská větev rodu Schaumburg-Lippe

Zpracovala Mgr. Lenka Procházková, 22. 12. 2014

1. Archivní fondy:

Státní oblastní archiv v Zámrsku; fond Rodinný archiv Schaumburgů-Lippe, Náchod (částečně přístupný); archivní pomůcka: OSTÁDALOVÁ M.: HUDEBNÍ ARCHIV SCHAUMBURG-LIPPE. Prozatímní inventární seznam, 1958, s. 51, ev.č. 93.

Státní oblastní archiv v Zámrsku; fond Rodinný archiv Piccolominiů, Náchod (částečně přístupný); archivní pomůcka: MACKOVÁ M.-SEKOTOVÁ V.-SKŘIVÁNEK M.-ŠOLLE Z.: KORESPODENCE OTTÁVIA PICCOLOMINIHO 1620-1648 DÍL I. – IV.. Prozatímní inventární seznam, 1982, s. 990, ev.č. 24.; NEUVEDEN: RODINNÝ ARCHIV PICCOLOMINI 1431–1881. Rejstřík, 1984, s. 108, ev.č. 28.

Státní oblastní archiv v Zámrsku; fond Velkostatek Náchod (nepřístupný).

Státní oblastní archiv v Zámrsku; fond Státní pivovar Česká Skalice (přístupný); BEZDÍČKOVÁ H.-LOHNISKÁ M.: STÁTNÍ PIVOVAR ČESKÁ SKALICE 1928-1948(1949–1951). Sdružený a skupinový inventář (část), 1988, s. 22, ev.č. 585/2.

Státní okresní archiv Náchod, fond Ducháč Jaroslav (nepřístupný)

2. Periodika (náchodský tisk z období 1. republiky):

Jiráskův kraj – ráj!, Náchod 1929–1944.

Náchodské listy. Orgán národní strany svobodomyšlné. Náchod 1911–1945.

Náchodský kraj. Týdeník československé živnostenské obchodnické strany středostavovské. Náchod 1925–1942.

Náš kraj. Pokrokový a neodvislý časopis, Náchod 1923.

Od kladského pomezí. Vlastivědný časopis pro politický okres broumovský, náchodský,

novoměstský n. M. a trutnovský. Náchod 1923–1939; digitalizováno, avšak nepřístupno: <http://kramerius.nkp.cz/kramerius/PShowPeriodical.do?id=2556> mimo prostory NK Praha
Okresní věstník pro politický okres Náchod. Náchod 1929–1942.

Podkrkonošské rozhledy. Orgán strany sociálně-demokratické v severovýchodních Čechách, Náchod 1909–1938.

U nás. Nezávislý demokratický týdeník Jiráskova kraje. Náchod 1935–1942.

3. Články a monografie:

a) Rod Schaumburg-Lippe a jeho příslušníci:

100 let od úmrtí Viléma, prince ze Schaumburg-Lippe, in: Náchodský zpravodaj, č. 4, 2006, s. 8.

Jana BARTUŇKOVÁ, *Gentleman z Heřmanova Městce. (Dr. Jiří Stanislav Guth-Jarkovský). Část čtvrtá*, in: Chrudimské vlastivědné listy 5, č. 5, 1996, s. 15–16.

Lydia BAŠTECKÁ, *Album pomníků z r. 1866 z náhodského zámeckého archivu*, in: Válka 1866 na Náchodsku, Náchod 1996, s. 253–258.

Lydia BAŠTECKÁ, *Čestní občané náhodští*, in: Náchodský zpravodaj, č. 1, 2006.

Lydia BAŠTECKÁ, *Historie péče o pomníky války 1866 na Náchodsku*, in: Válka 1866 na Náchodsku, Náchod 1996, s. 61–74.

Josef BENDA, *Restituce majetku bývalých šlechtických rodů po roce 1989*, Praha 2010 (Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky 8/2010).

Vladimír ČERNÝ, *Smutný konec náhodských knížat*, Tajemství české minulosti, červenec – srpen 2013, s. 53–54.

Jan ČÍŽEK – Zdeněk JÁNSKÝ – Radek TEICHMAN, *6. prapor polních myslivců v armádě habsburské monarchie a čs. hraničářský prapor č. 6. Sborník vydaný u příležitosti 190. výročí zřízení 6. praporu polních myslivců*, Náchod 1998.

Otto ELSTER, *Bathildis Amalgunde, Prinzessin Wilhelm zu Schaumburg-Lippe, geb. Prinzessin von Anhalt, Herzogin zu Sachsen, Engern und Westphalen: ein Lebensbild*, Praha 1902.

Otto ELSTER, *In memoriam Ihrer königlichen hoheit der Prinzessin Friedrich zu Schaumburg-Lippe, Louise, Prinzessin von Dänemark: geb. Kopenhagen 17.11.1875, gest. Ratibořic 4.4.1906*. Náchod [1906].

Otto ELSTER, *Wilhelm, Prinz zu Schaumburg-Lippe, Edler Herr zu Lippe, Graf zu Schwalenberg und Sternberg... geb. 12. XII. 1834, gest. 4. IV. 1906. Ein Bild seines Lebens und Wirkens*. Neustadt an der Mettau 1906.

Maximilian GRITZNER, *Der Adel der Fürstenthümer Lippe und Schaumburg-Lippe*, [Brno] 2003.

Jan HRUDKA, *Náchod a Ratibořice soud nevydal. Soud zamítl nároky rodiny Schaumburg-Lippe na zámky, potomci rodu se ale nevzdávají*, in: *Mladá fronta Dnes – Hradecký kraj*, 2005, roč. 16, č. 92.

Jan HRUDKA, *Opravy zámku spor nepřerušil*, in: *Mladá fronta Dnes – Hradecký kraj*, 2005, roč. 16, č. 93, s. 2.

Jan HRUDKA, *Panský dvůr chtějí Schaumburgové. Potomci majitele rozsáhlého panství chtějí zpět památku, kterou nedávno vykoupil stát*, in: *Mladá fronta Dnes – Hradecký kraj*, 2005, roč. 16, č. 72, s. 3.

Jan HRUDKA, *Potomci Babiččino údolí nezískají*, in: *Mladá fronta Dnes – Hradecký kraj*, 2006, roč. 17, č. 46, s. 2.

Jan HRUDKA, *Ratibořice jsou státu. Nejvyšší soud zamítl nároky potomků rodu Schaumburg-Lippe*, in: *Mladá fronta Dnes – Hradecký kraj*, 2008, roč. 19, č. 37.

Zdeněk JÁNSKÝ, *Dipl. Ing. Leopold, princ ze Schaumburg-Lippe*, in: Náchodský zpravodaj, č. 4 2006, s. 8.

Zdeněk JÁNSKÝ, *Knižecí rodina Schaumburg-Lippe*, in: Bellum 1866. Časopis Komitétu pro udržování památek z války roku 1866. 13 (15), č. 1, 2004, s. 70–83.

Hana KALÁBOVÁ – Zdeněk JÁNSKÝ, *Generál jízdy Vilém princ ze Schaumburg-Lippe*, Hradec Králové 2006.

Lubomír KŘIVDA, *90 let od slavnostního odhalení pomníku 6. praporu polních myslivců ve Vysokově u Náchoda*, in: Válka 1866 na Náchodsku, Náchod 1996 s. 302–306.

Tomáš KUČERA, *Zámky zůstávají státu: soud zamítl nároky rodiny Schaumburg-Lippe na památky na Náchodsku*, in: Mladá fronta Dnes – Hradecký kraj, 2006, roč. 17, č. 51.

Vlastimil MÁLEK, *Nerealizovaný projekt knížecího cukrovaru v Náchodě r. 1858*, in: Rodným krajem. Vlastivědný sborník kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a bratří Čapků 38, 2009, s. 7–8.

Stefan MEYER, *Georg Wilhelm Fürst zu Schaumburg-Lippe (1784–1860). Absolutistischer Monarch und Grossunternehmer an der Schwelle zum Industriezeitalter*, Bielefeld 2007.

Jaromír NEHYBA, *Zvědavost mě neopouští ani po osmdesátce. S lesníkem Jaromírem Nehybou o panských lesích Fridricha Schaumburg-Lippe i o Babiččině údolí*, in: Mladá fronta Dnes – Hradecký kraj, 2003, roč. 14, č. 75, s. 3.

Václav PITUCHA, *Výchovný a vzdělávací model syna knížecího panovnického rodu v polovině 19. století. Na příkladu výchovy a vzdělání Viléma zu Schaumburg-Lippe, druhorozeného syna Jiřího Viléma, knížete Schaumburg-Lippe. Edice souhrnné hofmistrovské zprávy o studiu na universitě*, in: M. Paukert (ed.), Sborník prací východočeských archivů 11, 2007, s. 165–180.

Jiří ŘEZNÍK, *Komitét 1866 vzdal hold generálu jízdy: do rodinné hrobky uložili ostatky potomka Viléma ze Schaumburg-Lippe*, Noviny Náchodska, 2006, roč. 15, č. 90, s. 7.

Oldřich ŠAFÁŘ, *Knížata Schaumburg-Lippe. Heraldika Náchodska*, in: *Noviny Náchodska*, 1997, roč. 6, č. 249, s. 13.

Oldřich ŠAFÁŘ, *Náchodská medaile na památku událostí roku 1866*, in: *Válka 1866 na Náchodsku*, Náchod 1996, s. 245–248.

Josef ŠTĚPAŘ, *Spolek vojenských vysloužilců v Červeném Kostelci*, in: *Rodným krajem. Vlastivědný sborník kraje Aloise Jiráka, Boženy Němcové a bratří Čapků 36*, 2008, s. 12–13.

TŮ, *Nebyť Schaumburga-Lippe, zámek by se změnil v továrnu na tabák*, in: *Mladá fronta Dnes – Hradecký kraj*, 2003, roč. 14, č. 291, s. 3.

Štěpánka TŮMOVÁ, *Schaumburgové-Lippe žádají své dědictví. Krajský soud zrušil zamítavý rozsudek první instance, majetek na Náchodsku je znovu ve hře*, in: *Mladá fronta Dnes – Hradecký kraj*, 2003, roč. 14, č. 291, s. 3.

Štěpánka TŮMOVÁ, *Zámek v Náchodě ukáže poklad. Jediný trezor vydal řády knížat*, in: *Mladá fronta Dnes – Královéhradecké vydání*, 2012, roč. 23, č. 9.

Rudolf ULLMENSTEIN, *Statistický a topografický popis panství Náchodského náležejícího princi ze Schaumburg-Lippe se zvláštním zřetelem k lesům panství tohoto*, Praha 1878, dostupné z: <http://kramerius.nkp.cz/kramerius/MShowMonograph.do?id=19894&author=> (stav ke dni 14. 12. 2014).

Milan ZÁLIŠ – Ivan ČEŠKA – Vladimír URBAN, *Několik poznámek k souboru portrétních obrazů a tisků z kmenového mobiliáře zámku v Ratibořicích*, in: *Zprávy památkové péče. Časopis státní památkové péče* 59, č. 3, 1999, s. 86–88.

Milan ZÁLIŠ, *Portrét jedné princezny. Příspěvek k doplnění a rozšíření údajů v kartách Základní evidence na hradech a zámcích*, in: *Zprávy památkové péče. Časopis státní památkové péče* 65, č. 6, 2005, s. 527–528.

b) Zámek a panství Náchod, zámek a panství Ratibořice:

Ivan ČEŠKA, *Rod Bartoňů z Dobenína (4)*, in: Rodným krajem. Vlastivědný sborník kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a bratří Čapků. Červený Kostelec 21, 2000, s. 26–27.

Jan MÜLLER, *Pamětihodnosti panství Náchod a osudy úředníků spravujících toto panství v posledních 5 desetiletích*, Liberec 2007.

Jaromír NOVOTNÝ, *Kresby pro časopis Jugend v depozitářích státních zámků Sychrov a Náchod*, in: Fontes Nissae. Prameny Nisy 13, č. 1, 2012, s. 48–55.

Milan ZÁLIŠ, *Sídla Kateřiny Vilemíny Zaháňské v Čechách*, in: Rodným krajem. Vlastivědný sborník kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a bratří Čapků 40, 2010, s. 29–31.

Milan ZÁLIŠ, *Tři sta let od zahájení výstavby zámku v Ratibořicích: 1702–2002*, in: Rodným krajem. Vlastivědný sborník kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a bratří Čapků 26, 2003, s. 9–11.

Milan ŽDÁRSKÝ, *Obrazy z valdštejnské sbírky na zámku v Ratibořicích*, in: Zprávy památkové péče. Časopis státní památkové péče 59, č. 3, 1999, s. 77–82.

c) 1. republika a okupace na Náchodsku:

Lydia BAŠTECKÁ, *F. K. Zachoval, Náchodské listy a studium dějin Náchodska*, in: Sborník příspěvků vydaný k 60. narozeninám Vladimíra Kalába, Pardubice 2001, s. 81–84.

Jan ČÍŽEK, *Vojenská organizace Náchodska v letech 1936–1939 a její tradice*, in: Rodným krajem. Vlastivědný sborník kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a bratří Čapků 39, 2009, s. 11–14.

Ivan FUKSA, *Opevnění náchodského údolí v letech 1936–1938*, in: Svorník 11, 2013, s. 182–184.

Ladislav HLADKÝ, *Příspěvek Náchodska k úsilí o připojení tzv. Českého koutku v Kladsku k Československu po první světové válce*, in: V. Wolf (ed.), *Český koutek v Kladsku*, Hradec Králové 2008, s. 249–278.

Ota HOLUB – Václav KAPLAN, *Opevnění 1935–1938. Náchodsko*, Náchod 1986.

Václav KAPLAN – Jaroslav BROŽ, *Opevnění na Náchodsku. Skutečnost a vzpomínky*, Náchod 1988.

Václav SÁDLO, *Neznámá tragédie Náchodska z doby prvního stanného práva*, in: *Perzekuce bez soudu. Cesta k vyhlazení Čechů*, Praha 2006 s. 24–37.

Barbora TRENČANSKÁ, *Konec války a vznik samostatného Československa v roce 1918 na Náchodsku*, in: *Rodným krajem. Vlastivědný sborník kraje Aloise Jiráska, Boženy Němcové a bratří Čapků 36*, 2008, s. 3–6.

d) Šlechta v období Československa, konfiskace majetku (výběr):

Milan BUBEN – Karel VAVŘÍNEK, *Almanach českých šlechtických a rytířských rodů*, Brandýs nad Labem 2005.

Eagle GLASSHEIM, *Urození nacionalisté. Česká šlechta a národnostní otázka v 1. pol. 20. století*, Praha 2012.

Zdeněk HAZDRA, Václav HORČIČKA, Jan ŽUPANIČ (ed.), *Šlechta střední Evropy v konfrontaci s totalitními režimy 20. Století. Der Adel Mitteleuropas in Konfrontation mit den totalitären Regimen des 20. Jahrhunderts*, Praha 2011.

Václav HORČIČKA, *Liechtenstein und die tschechoslowakischen Konfiskationen von 1945: vom Zweiten Weltkrieg bis zur Gegenwart*, Vaduz 2013.

Václav HORČIČKA, *Vyvlastnění majetku knížete Františka Josefa II. von und zu Liechtenstein v Československu v roce 1945 a jeho dopad na československo-lichtenštejnské vztahy v poválečném období*, in: *Šlechtic v Horním Slezsku. Vztah regionu a center na příkladu osudů a kariér šlechty Horního Slezska (15.–20. století)*, Ostrava 2011, s. 401–419.

Michal JEMELKA a kol., *Role šlechty v poválečné české společnosti a její prezentace v oficiálně vydávaných médiích*, in: *O exilu, šlechtě, Jihoslovanech a jiných otázkách dějin moderní doby. Sborník k narozeninám Arnošta Skoupého*, Olomouc 2004, s. 79–103.

Jiří KAREL, *Podivná konfiskace harrachovského majetku v Janovicích (1945–1947)*, in: *Střední Morava* 6, č. 10, 2000, s. 42–51.

Václav PAVLÍČEK, *Dekrety, dějinná paměť a identita národa. (Několik úvah o současnosti a minulosti)*, in: *Slezský sborník* 101, č. 3, 2003, s. 400–412.

Karel ŘEHÁČEK, *Konfiskace majetku Otokara Kruliše-Randy a jeho rodiny po roce 1945*, in: *Sborník prací z historie a dějin umění. Klatovsko* 5, 2008, s. 267–282.

Pavel VACULÍK, *Komunistická perzekuce šlechty*, Praha 2004.

Vladimír VOTÝPKA, *Příběhy české šlechty*, Praha – Litomyšl 2001.

Vladimír VOTÝPKA, *Paradoxy české šlechty*, Praha 2005.

4. Webové odkazy:

<http://www.heraldica.org/topics/royalty/HGLippe.htm#1918> (stav ke dni 14. 12. 2014)